

Pelan Tindakan untuk Menangani Isu Tertentu di Peringkat Rantau

Modul 5 : Pengurusan Bersepadu: Perancangan, Pengurusan, dan Pentadbiran

Tempoh : 1 Jam

Dibiayai oleh Kesatuan Eropah. Pandangan dan pendapat yang dinyatakan adalah semata-mata pandangan penulis serta tidak berkaitan dengan pendirian rasmi Kesatuan Eropah atau EACEA. Kesatuan Eropah mahupun EACEA tidak boleh dipertanggungjawabkan terhadap kandungan tersebut.

Projek: 101129136 — SustainaBlue — ERASMUS-EDU-2023-CBHE

Co-funded by
the European Union

RAKAN KERJASAMA PROJEK

Malaysia

Indonesia

Greece

Cyprus

Dibiayai oleh Kesatuan Eropah. Pandangan dan pendapat yang dinyatakan adalah semata-mata pandangan penulis serta tidak berkaitan dengan pendirian rasmi Kesatuan Eropah atau EACEA. Kesatuan Eropah mahupun EACEA tidak boleh dipertanggungjawabkan terhadap kandungan tersebut.

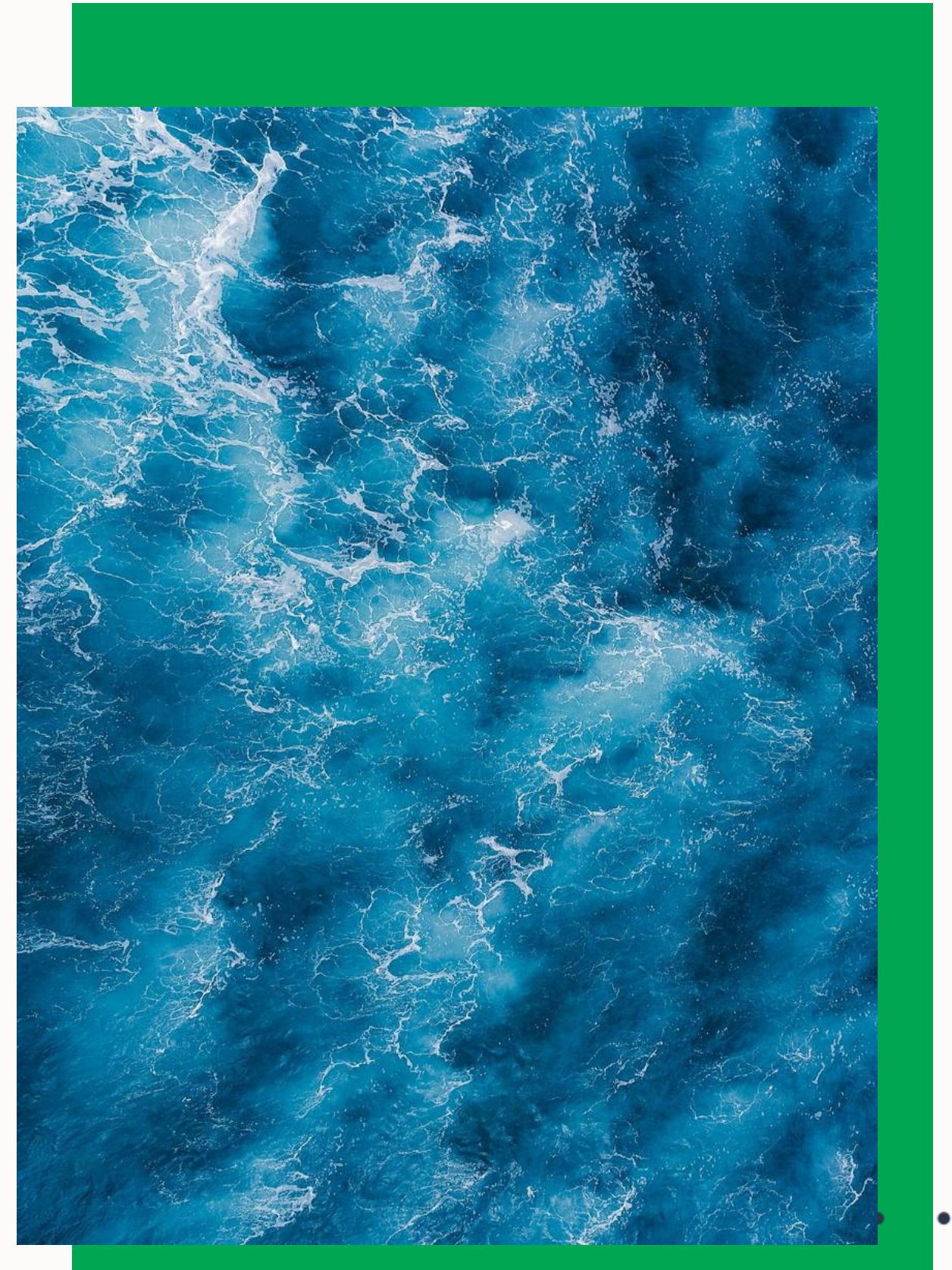
Projek: 101129136 — SustainaBlue — ERASMUS-EDU-2023-CBHE

Co-funded by
the European Union

Isi Kandungan

- 01 Penyesuaian Ekonomi Biru di Peringkat Tempatan
- 02 Manfaat Perancangan Tindakan Tempatan
- 03 Contoh Kes Serantau
- 04 Elemen Pelan Tindakan yang Berkesan
- 05 Aktiviti: Pelan Menangani Cabaran Serantau
- 06 Sumber Rujukan

Objektif Pembelajaran

Selepas menamatkan unit ini, anda akan dapat:

- Memahami bagaimana perancangan tindakan ini dapat menyokong pengurusan adaptif di kawasan marin dan pesisir pantai.
- Mengenal pasti langkah-langkah untuk membangunkan pelan tindakan serantau bagi mengatasi cabaran sosioekonomi dan ekologi.
- Menilai kejayaan perancangan serantau berdasarkan kajian kes yang berkaitan (UNEP, 2019)

Pengenalan

- Pelan Tindakan Serantau (RAPs) ialah **kerangka khusus** untuk mengatasi ancaman alam sekitar setempat.
- Inisiatif ini menyelaraskan matlamat global (SDGs, CBD, Perjanjian Paris) bagi **pelaksanaan di peringkat nasional dan tempatan**.
- Elemen utama:
  - Penglibatan pihak berkepentingan
  - Keputusan berasaskan sains
  - Penyelarasan pentadbiran
- Contoh: Inisiatif Serantau Segi Tiga Terumbu Karang (CTI-CFF).

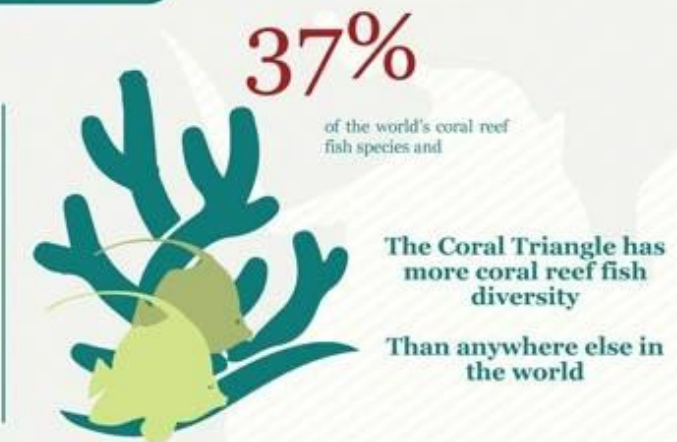
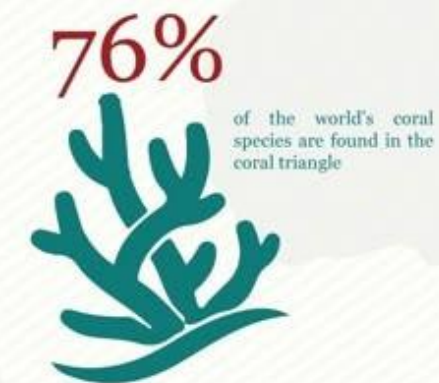

Coral Triangle

About the Coral Triangle

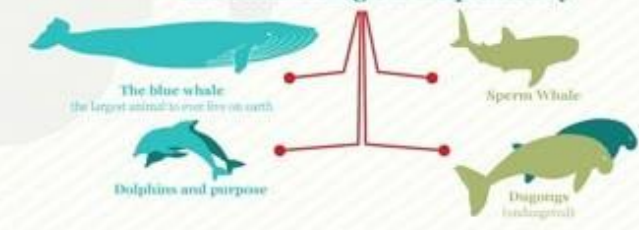
Coral Triangle biodiversity

6 of the world's 7
Marine turtle species are found in the Coral Triangle

The Coral Triangle is frequented by:

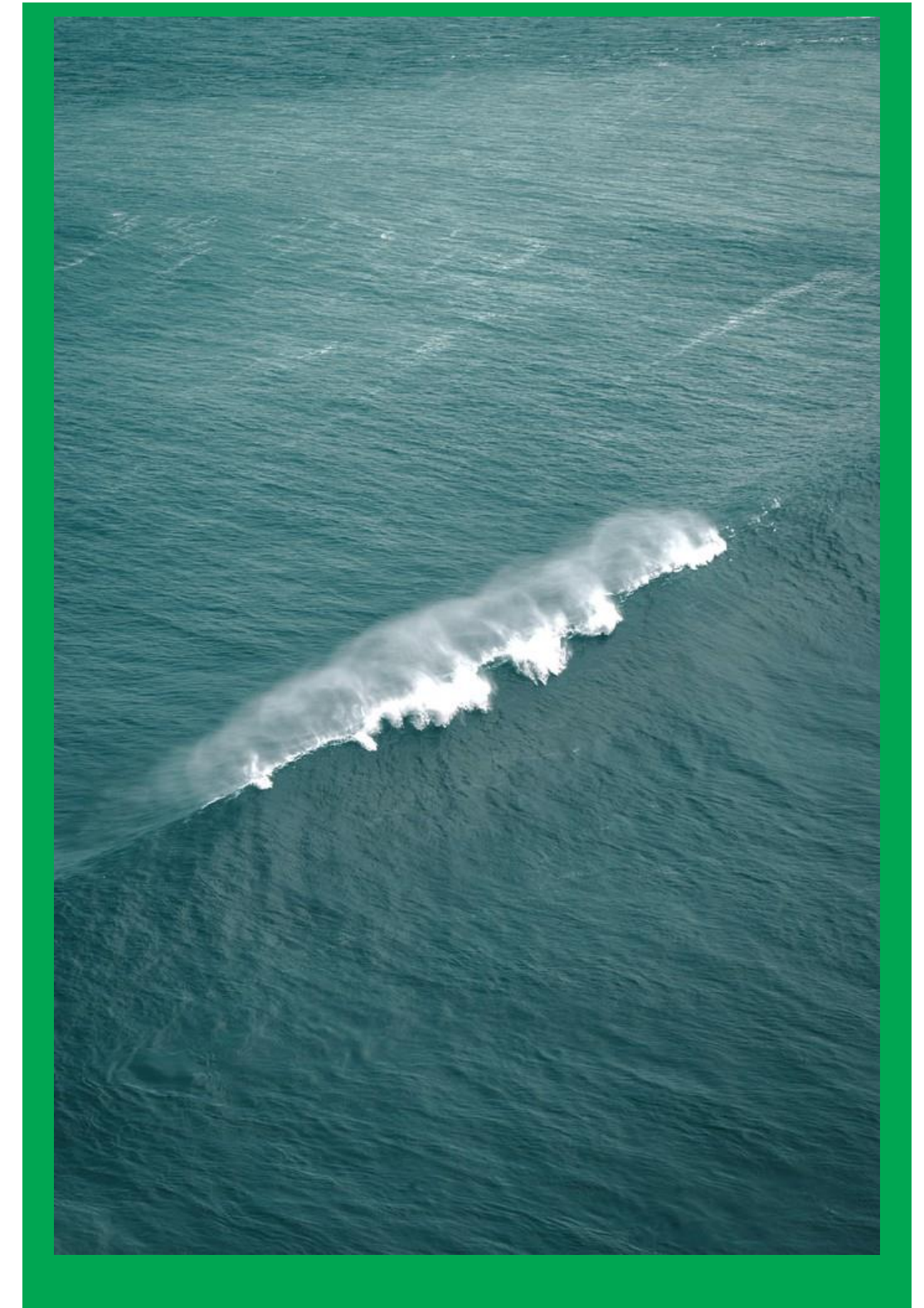

Penyesuaian Ekonomi Biru di Peringkat Tempatan

- Setiap kawasan menghadapi **cabaran tersendiri dalam pengurusan marin dan persisir.**
- Pelan tindakan tempatan memastikan pendekatan yang selaras dengan keadaan alam sekitar, budaya, dan sosioekonomi setempat.
- Rangka tindakan yang dirumus secara khusus menghubungkan matlamat tempatan dengan objektif kelestarian global seperti **SDG 14– Kehidupan di Bawah Air.**

Contoh cabaran serantau:

- Pemutihan karang di kawasan tropika.
- Penebangan hutan bakau di kawasan pesisir pantai.
- Kesan hakisan pantai terhadap komuniti.
- Penangkapan ikan berlebihan mengancam kelangsungan hidup masyarakat.

Manfaat Perancangan Tindakan Tempatan

- Menangani isu khusus serantau dengan lebih berkesan berbanding penyelesaian umum.
- Meningkatkan penglibatan yang aktif serta komitmen.
- Memastikan amalan budaya dan tradisi **dihormati dan diintegrasikan.**
- Meningkatkan kecekapan mengendalikan sumber dan pihak berkepentingan tempatan.
- Selaras dengan matlamat dasar di peringkat nasional dan antarabangsa

Elements of Effective Action Plans

1. **Objektif SMART :**

- Spesifik
- Boleh diukur
- Boleh dicapai
- Relevan
- Terikat dengan masa

2. Peranan dan tanggungjawab pihak berkepentingan ditentukan dengan jelas.

3. Penetapan sumber dan anggaran perbelanjaan yang teratur.

4. Indikator boleh diukur dan pelan pemantauan.

5. **Selaras dengan:**

- Dasar nasional
- Rangka kerja global (e.g. SDG 14)

6. Fleksibel untuk menyesuaikan pelaksanaan dengan perubahan keadaan alam sekitar.

Segitiga Terumbu Karang (Indonesia, Malaysia, Filipina):

- Kawasan perlindungan marin berasaskan komuniti (MPAs).
- Penguatkuasaan undang-undang tempatan mengurangkan penangkapan ikan secara haram

Teluk Thailand:

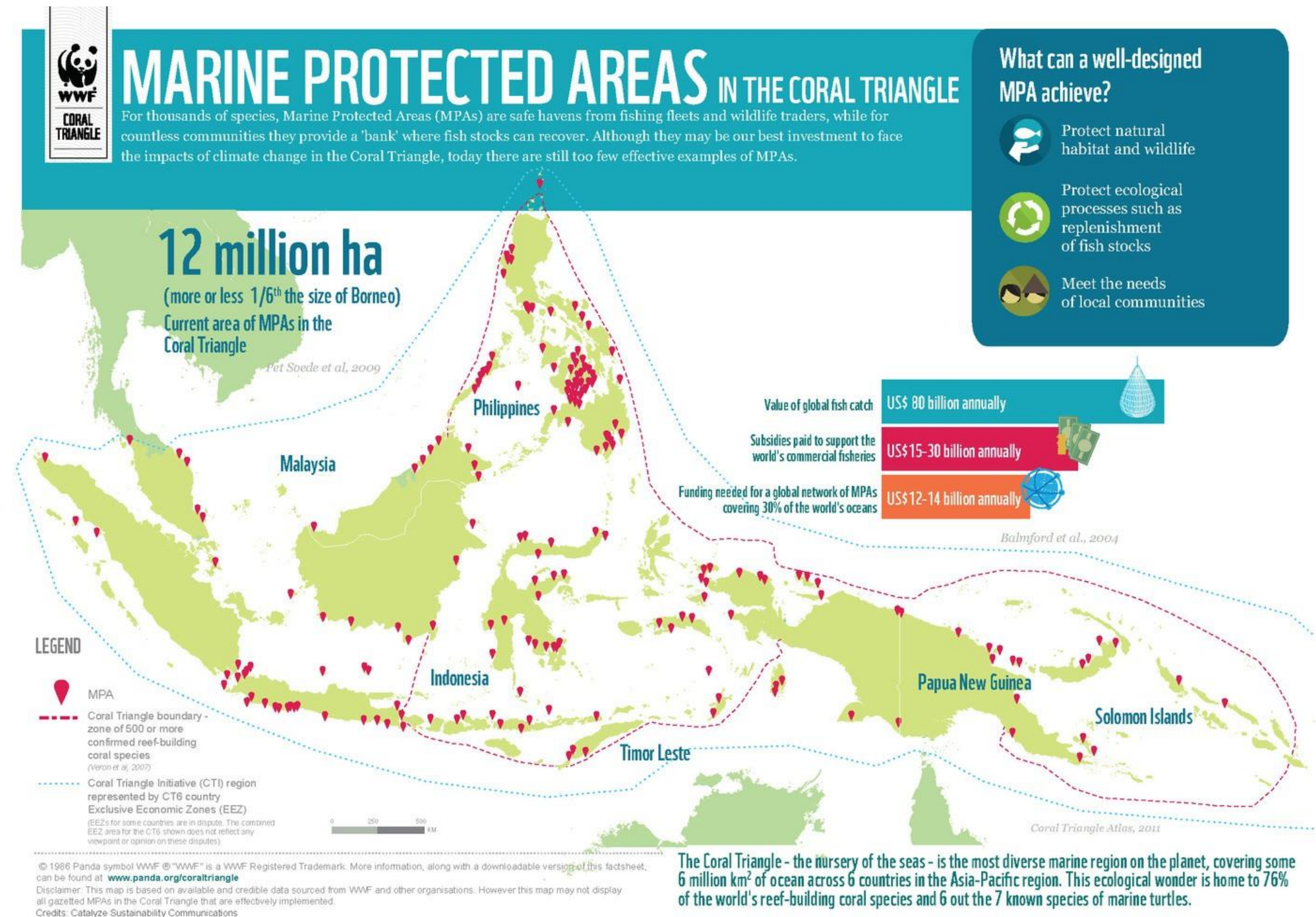
- Penanaman semula hutan bakau.
- Menangani hakisan dan menyokong industri perikanan.

Malaysia Timur:

- Taman laut mempromosikan ekopelancongan.
- Menyediakan pendapatan kepada komuniti setempat

Indonesia:

- Rancangan zon pesisir mengintegrasikan kawasan perikanan, pelancongan, dan pemuliharaan

Kajian Kes – Pelan Tindakan Laut China Selatan

Inisiatif UNEP dengan melibatkan negara ASEAN.

Bidang tumpuan:

- Pemuliharaan hutan bakau dan terumbu karang.
  - Pengurangan pencemaran.
  - Pengurusan perikanan lestari.
- Key achievements:
- Memperkukuh kerjasama sempadan.
  - Membangunkan garis panduan serantau bagi kawasan perlindungan marin
  - Menjadi model untuk perancangan tindakan pesisir di Malaysia

Tindakan China di Laut China Selatan

- Menubuhkan stesen penyelidikan di pulau buatan (Fiery Cross, Subi Reefs)
- Meningkatkan kehadiran di perairan Malaysia (kapal tinjau Haiyang Dizhi 8)
- Menubuhkan daerah pentadbiran baharu untuk mengukuhkan kawalan di kawasan pertikaian
- Tindakan dianggap tidak sah di bawah UNCLOS dan keputusan tribunal 2016

Reaksi Antarabangsas dan Serantau

AS, Vietnam, Filipina mengecam tindakan China sebagai “provokatif” dan mengganggu kestabilan. Penganalisis menekankan China mengambil kesempatan daripada tumpuan ASEAN kepada pandemic
Melanggar perjanjian Deklarasi Kelakuan (DOC)

Mengapa ASEAN Perlu Bertindak

- Melindungi kedaulatan dan mencegah ketenteraan di perairan yang dipertikaikan
- Menjaga peranan pusat ASEAN dan kestabilan serantau.
- Keperluan mendesak untuk memuktamadkan Kod Tatalaku (COC) yang mengikat secara sah.

Foto Tentera Laut AS ini menunjukkan kapal pembinaas berpandu misil kelas Arleigh-Burke, USS Barry (DDG 52), menjalankan operasi di Laut China Selatan pada 28 April 2020. (Foto AFP)

Menangani Cabaran Serantau di Malaysia

Isu utama:

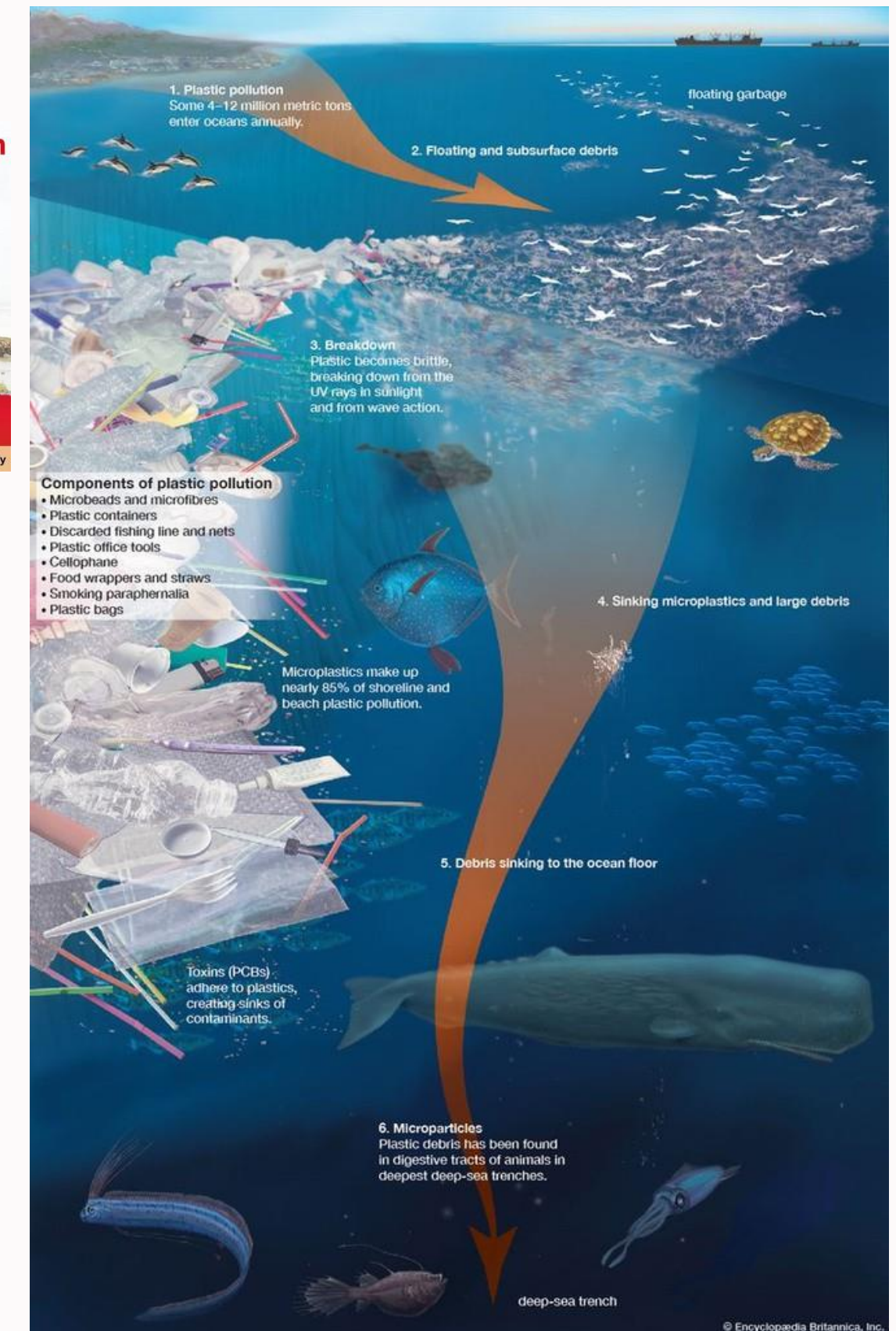
- Hakisan pantai, kenaikan aras laut, dan kesan penambakan.
- Penangkapan ikan berlebihan dan pemutihan karang.
- Pencemaran plastik marin serta impak pelancongan.

Tindakan strategik:

- Penyelesaian berasaskan alam (pemulihan hutan bakau, rehabilitasi terumbu karang)
- Pengurusan zon pesisir bersepadu
- Memperkukuh pentadbiran taman laut (Jabatan Taman Laut Malaysia, 2020)

Rajah konseptual NbS sebagai konsep payung yang merangkumi pelbagai pendekatan berasaskan ekosistem.

Sumber: Cohen-Shacham et al. (2016)

Aktiviti: Pelan Cabaran Serantau

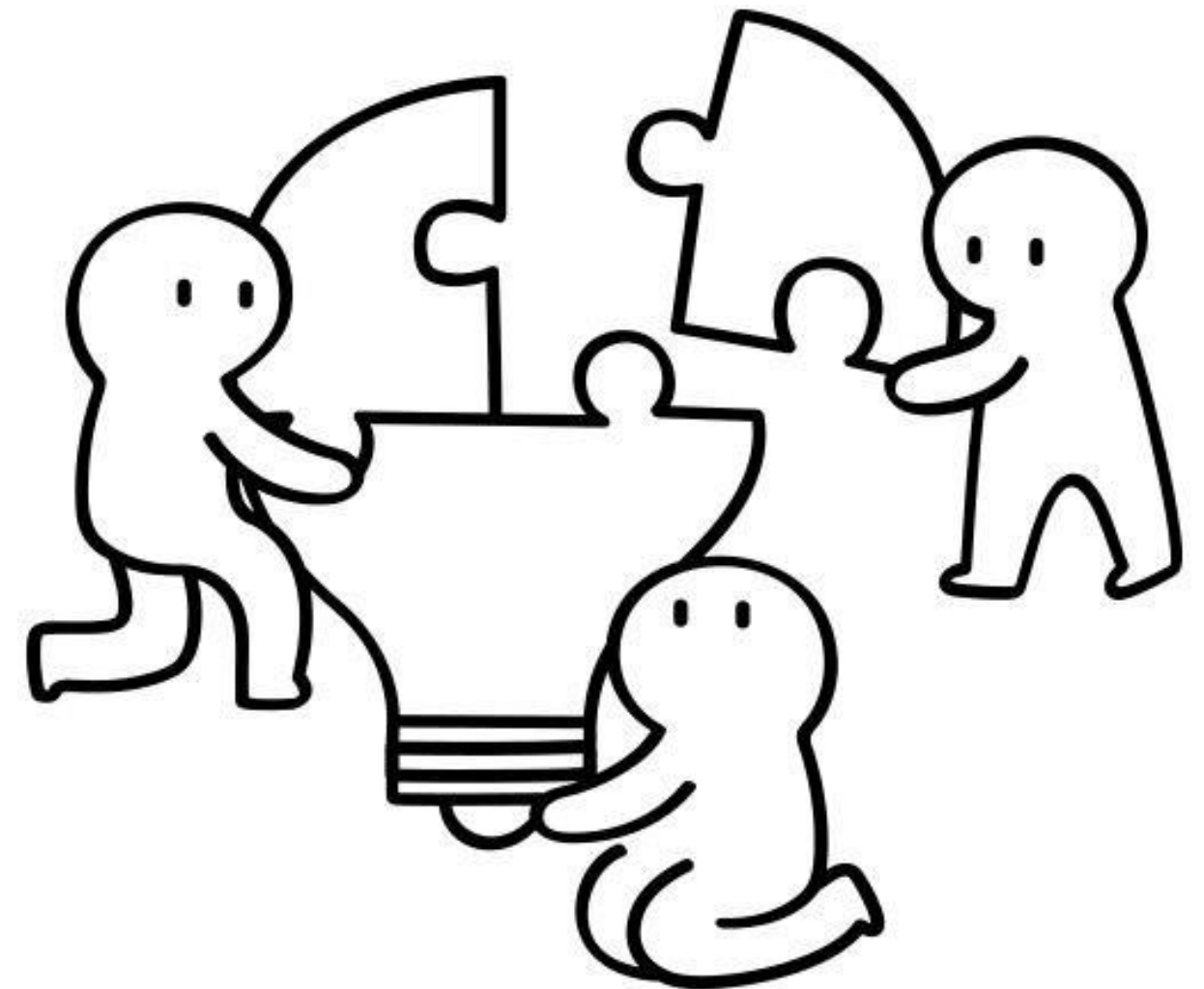
Arahan:

- Secara berkumpulan, pilih satu kawasan pesisir di Malaysia, (contohnya: Pulau Payar, Pulau Kendi, atau Kepulauan Sabah.)

Kenalpasti:

- Ancaman utama dan kelemahan
- Pihak berkepentingan dan peranan masing-masing.
- Objektif SMART untuk menangani cabaran.
- Draf garis masa dan tindakan utama

Bentangkan pelan anda kepada kelas untuk mendapatkan maklum balas

Ringkasan & Elemen Utama

1. Pelan tindakan menukar strategi menyeluruh kepada penyelesaian khusus.
2. Penyesuaian pelan memastikan ia menangani cabaran serantau yang unik.
3. Pelan tindakan serantau menjalin hubungan antara dasar, sains, dan keutamaan masyarakat.
4. Ciri-ciri pelan yang berkesan:
  - **Jelas dan boleh diukur.**
  - Ditubuhkan secara kolaboratif.
  - Fleksibel untuk berubah dari masa ke masa.
5. Kerjasama serantau dan perkongsian pengetahuan memperkukuh kejayaan.
6. Kajian kes menekankan kepentingan kerjasama serantau bagi pentadbiran laut.

Sumber Rujukan

- Coral Triangle Initiative. (2020). Regional Plan of Action. <https://www.coraltriangleinitiative.org>
- PEMSEA. (2022). Integrated coastal management in Southeast Asia. <https://pemsea.org>
- UNEP. (2011). Taking Steps toward Marine and Coastal Ecosystem–Based Management. <https://wedocs.unep.org/20.500.11822/11660>
- WWF. (2021). Community–based marine protected areas in the Coral Triangle. <https://wwf.panda.org>
- FAO. (2018). Mangrove restoration in Southeast Asia. <http://www.fao.org>
- Cohen–Shacham, E., Walters, G., Janzen, C. and Maginnis, S. (eds.) (2016). Nature–based Solutions to address global societal challenges. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.CH.2016.13.en>
- UNEP. (2019). South China Sea Action Plan. United Nations Environment Programme.
- CTI–CFF. (2020). Coral Triangle Regional Plan of Action. Coral Triangle Initiative on Coral Reefs, Fisheries and Food Security.
- Department of Marine Park Malaysia (DMPM). (2020). Annual Report.
- Hockings, M., et al. (2006). Evaluating Effectiveness: A framework for assessing management effectiveness of protected areas. IUCN.

TERIMA KASIH

ASSOC. PROF. DR MAHADI MOHAMMAD

 +6012-472 2912

 mahadi@usm.my

Co-funded by
the European Union

Dibiayai oleh Kesatuan Eropah. Pandangan dan pendapat yang dinyatakan adalah semata-mata pandangan penulis serta tidak berkaitan dengan pendirian rasmi Kesatuan Eropah atau EACEA. Kesatuan Eropah mahupun EACEA tidak boleh dipertanggungjawabkan terhadap kandungan tersebut.

Projek: 101129136 — SustainaBlue — ERASMUS-EDU-2023-CBHE

